

baino ez nintzen. Oraneko sakeoan
50.000 dukat banatu genituen. Eta
emakumeak bortzatzeko eskubidea
irabazi. Cisneros Cardenalak esana: "En
la guerra no hay pecado." Oran eta
gero, Burgia etorriko zuan, gero
Tripoli, gero Gjerba...

Gerra zaratak berriro.

Elcano (cont.)

(Ikusleei) Negozio ona zen moroak
hiltzia, ta bankuek kreditua eman
ziateen neure barkua erosteko, 200
tonako nao bat. Enperadoreak ehun
tonako 110 madaveri ordaintzen zituen
hilero. Laister amortizatuko nuen
gastua. Ta aberastu ere... Baina gerra
hura galdu genuen, ta Enperadoriak ez
zuen ezer ordaindu. Zorra kitatzeko,
ontzia saldu nion Saboyako Dukearen
armadari, espainiarren etsaiari.
Traidore bihurtu nintzan. Horregatik
sartu nintzan Magallanesen espedizioan.
Espainiatik alde egiteko. Justiziari
izkin egiteko... Eta aberats bueltatzeko.

Txo

(Ikusleei) Neu be sartu nintzan, asmo
berdinagaz. Diferentzia bategaz: bera
ontziko maestria zan, hilean 3.000
madaveri. Kontramaestriak 2.000
irabazten ebazan; arotzak, kalafate,
tonelero eta lonbarderook 1800;
Marinelek 1200; grumeteek 800. Ni
pajea nintzan, txo, azkena zerrendan.
500 madaveri. Gizon batek legorrear
irabazten ebana baino askoz gehiago,
halan da guzti be. Bizitza arriskuan
jartzearen truke, jakina. Hamabi urte
nebazan artean. Lan asko egin behar
neban: inportantiena, areazko
erlojuari buelta ematia ordu erdiro,
eta segidan kanpaia jo, ontziko guztiek

ordua jakiteko; gero ontzigaina
garbitu, janaria banandu, kantau eta
errezatu, gure gurputz eta arimaren
salbaziorako: Aita gurea, zeruetan
zagozana. Santifikadu dila zure izena...

Elcanok jarraitzen du errezua, baina Txok arin eta azal
esan badu ere, Elcanok egundoko kontrikzioa erakusten du.
Bere bekatuen barkamena erregutuz bezela.

Elcano

Betor gugana zure erreñua. Kumpli bidi
zure borondatea, nolán zeruan alan
lurrean. Egunean eguneango gure
ogia eiguzu egun. Parkatu eiguzu gure
becatuak... gure becatuak... gure becatuak...

Berriro bonbardaketak eta gerra ohiuak entzuten dira.
Elcanok haren gainean ohiukatzen du.

Elcano (Cont.)

Baina... Zergatik parkatzeko eskatu??
Zure esana bete dut!!! Gizonik hil
badut, zure izenean hil dut! Emakumerik
bortxatu badut, zure izenean! Umeen
odola isuriarazi badut, zure izenean!!!
Zergatik kaztigatzen nazu orain??

Txo

Micer Juan Sebastian, kondenazio
betikoa gua dau berorrek, Jaungoikoari
ohi eginda? (Jaungoikori) Ene
Jaungoikoa, ez haintzat hartu Micer
Juanen berbie. Sukar amtetsak direz!!!
Barkaiguzu eta ez eiguzu itzi
tentazionean iaustiten. Guardadu ta
libradu gagizu gaiz gustietatik, amen.

Ingurura begiratu eta ezer txarrik gertatu ez dela ikusita.

Txo (Cont.)

Ez da zerua urratu! Tximista batek ez
dau ontzia bitan erdibitu! Gora beti
Jaungoiko miseriakordiaz beterikoa!
(Elcanori) Eta berori, ez beza arren,

jaungoikoaren pazientzia barriro
tentau! Eta hasi bedi bidaia kontatzen!

Elcano

Kontatzen? Bat. Jainko bat zeruan. Bi.
Bi liburu santu haren hitzekin. Hiru.
Hiru pertsona desberdin jainko
bakarrerako. Lau. Lau ebangelista.
Bost. Bost ontzi. Bost ontzi jainkoaren
borondatea bete eta mundua gure botaren
azpian zapaltzeko. Bost ontzi,
Sevillako portuan... Zeren zain? Noren
esperoan? Zertarako?

Anderea

Moluketara joateko. Espezien bila.

Elcano

Bai... Moluketara, Portugesek
konkistaturiko lurraldeak ikutu gabe.
Ekialdetik joan beharrean,
mendebaldetik.

Arrainontzia hartu, barruko ura bota eta kirstalezko esfera
erakusten du. Orain badirudi ernatuta dagoela, kemenez.

Elcano

Odisea eta Iliadako marinelek bazekiten
lurra borobila zela, barkuak zerumugan
desagertzen zirelako. Baina jendeak
sinistu ez. Egiptoarrak Afrikako
hegoalderaino bidaiatu eta han eguzkia
Ifarretik agertzen zela esan zuten, eta
herriak sinistu ez. Julio Cesarren
astronomoek bazekiten udako solstizioan
Erroman eguzkia bertikalean zegoelarik,
Alejandrian itzala ematen zuela, eta
sinistu ez. Cristobal Colonek eztabaida
itxi nahi zuen betirako. Eta Indiako
lurretara mendebaldetik joango zen,
lurraren borobiltasuna betirako
frogatuz. Baina oztopo bat aurkitu zuen
bidean: Amerika. Ezusteko bat.
Magallanesek oztopo hura gainditzeko
gai zela aldarrikatu zuen. Mundua

borobila delako. Eta Espainia, mundu horren jabe izango delako, gurutzez eta ezpataz, ezpataz eta gurutzez. Eskuak odolez zikinduz. Euskaldunok ere, eskuak odolez. Sevillatik atera ziren bost ontzietatik hiru, gure oletan eginikoak ziren. Nao Victoria, Ondarrukoa, Domingo de Apayua armadoreari erosia; Nao San Antonio, Erandioko Diego de Arsuari; Nao Trinidad, Lekeitioko Nikolas de Artietari erosia. Nikolas de Artieta, Enperadorearen itxas armadaren antolatzailea. Berak aukeratu zituan ontziak, berak armak erosi, janari eta tresneria... Ontzi hau ere, Nao Victoria Berria, bigarren espediziñoko nao kapitaina, Nikolas de Artietak lortua, Bermeon eginikoa. Gure kostaldeko herriak Inperioa eraikitzen, gure oletan eginiko ontziekin, gurutzez, ezpataz, odolez. Gure herri txikia munduko zilborra, teknika aurreratuenaren jabia.

Anderea

Trhee dimention metal printing;
artificial embryos; matirials´ quantum
leap; genetic industry...

Txo

Ontziak egiteko zientzia ezta hain konplexua. Nik, eskolagabea izanda be, baakit eiten. Ontziaren plantillea eiten da aurrena, zaitak marketan eta ebakitzen direz. Hauekaz armasoi osatuko da. Gero sastraz estali. Gero ligasoiak. Gero gilea. Gilarekin kontaktuan dagoan gunea, baringie sendotu bihar da, genolarekin. Bitartean eiten da korosta-brankie eta popieko korosta, euren errebatokaz. Gero gillola jarri, eskarpiaz. Gero, asuletu, errepujea egin...

Txok ezpainak mugitzen jarraitzen du, hitz egiten ari dela irudikatzen, baina entzun, offekoa entzuten dugu.

Musikaren laguntzaz, agian.

Anderea²

...atekabilla, breie, adabegi, errifadura, sestra, zapata, gilaordea, eskarpe, plomada, txarrantxa, three-axis stabilization, telecommunication spectrometer, korastape, zubibranka, agiñe, popaburu, kabila, tarja, solar sensors, eskuaira, baranga, untzea, eskora, bagara, kontragilie, bustena, sintola, kontrakaela, amula, txatela, radiation belt, radioisotope thermoelectric generator, miru-buztana, kuberta, ganbila, trankanilla, kalafatie, atekabillak, kontrafraka, refraction, lunar module, grravity assist trajectory, high-energy particle detector, gamma rays, catalytic decomposition engine, combustion chamber, control rocket, accelerometer, aerobraking, altimeter, angle of attack.

Txo denbora guzti honetan hitz egiteko imintzioak egin ditu. Orain berriro bere abotsa berreskuratzen dugu.

Txo

...eta bukatzeko, junturak kalafatieten direz estopie eta galipotaz, eskoploagaz. Eta listo. Bidaia eiteko prest. Da olan egin genduk guk. 1519ko Irailak 20ean San Lucar de Barramedatik irten ginen. Mundu guziko gizonak egozan: andaluzak, extremeñoak, castellanoak, galegoak, belgak, alemaniarrek, portugesak... Eta euskaldun asko, bai, bilbokoak,

² Parrafo hau buruz ikastea benetan zaila da. Onargarria dela uste dut hau (eta besteren bat, Don Carlosen Gutuna, esatebaterako) irakurria izatea.

bermiotarrak, lekeitiarrak, baita
gipuzkoako eta nafarroakoak. Babelgo
dorre hartan hiru hizkuntza ziren
nagusi: gaztelera, portugesea eta
eusquera.

Anderea

*¡Larga trinquete en nombre de la
santísima Trinidad, Padre, Hijo y
Espíritu Santo, y un solo Dios
verdadero, que sea con nosotros, nos de
buen viaje a salvamento y nos vuelva
con vida a nuestras casas!*

*Izad velas em nome da Santíssima
Trindade, Pai, Filho e Espírito Santo,
e um único Deus verdadeiro esteja
conosco, e nos dê uma boa viagem para
resgatar e nos traz à vida em nossos
lares!*

Elcano

*Altza trinketea, hirutasun santuaren
izenean, aita, semea eta espíritu
santua, eta jaingo bat eta bakarra,
gurekin egon bedi, bidaia ona eman eta
etxera onik buelta gaitzala! (...) Bost
ontziak lerroan. Ontzien mastak odolez
tindatuak zeuden. Belak ere odolez
tindaturik, neure eskuz hildako etsaien
odolez. Lantzean behin gogoak egan
egiten zidan, hodeietarantz, eta handik
irudikatzen nituen bost ontziak lerroan
nabigatzen. Zeruaren urdinaren azpian,
itxasoaren berdearen gainean, bost
ontzi gorri, lerroan antzarrak lez,
zaurituriko antzarrak lez, odolez blai,
zerua kutiziatzen. Aidean, espazio
mugagaberuntz nabigatzen, hilargiaren
orbitarantz, zazpi esfera zerutarrak
zeharkatuz...*

6. BALADA "OI PELLO PELLO" (Zati bat)

Txo

Barka beza jaunak, baina ontzien kolore gorria ez zan inoren odolarena, ez bada almagre deituriko pigmentoarena, ona dalako egur eta ohialeen konserbaziñorako. Eta ez ginan eundo aidetik ibili, ez bada uraren ganean denbora guzian. Eta nik dakidala, ontziko inork ez eban zerura joan gura, ez bada Espezietako Irletara, klabo lurrintsua hartzera, etxera aberats bueltatzeko. Hori bilatzen genuen... Eta zelan ez, erligio katoliko santua mundu osoan zebaltzia, idolatra basati horiek bataiatuz.

Elcano

Eta idolatra basati horiek bataiatzeko tresnak ez ziren falta gutre ontzian: dozena bat ballesta, hamar eskupeta, ezkutu, peto eta korseleteak, artilleroak babesteko, hamabost kanoi, bi bombardanda handi, beste hamairu txikiago, falkonete eta kulebrinak, ehundaka bala berunezko, dozenaka polbora upel, ezpatak, haiztoak, haizkorak... Ederki bataiatu genituen indigena basati horiek.

Txo

(Ikusleei) Egia da inoz indarra erabili beharrean egon ginala, baie ez zan hori gure borondatia, eta diplomaziaz akordioak egiterik bazegoan, gure armak ez zireala Santa Barbaratik irteten. Hauxe da egia, eta kontrakoa diñoena, desinformatzen, manipulatzeko, eta intoxikatzen ari da. Eta oin, jauna, jarrai beza kontetan bidaia, eta nola iritsi ginan azkenik...

Elcano

Ez gintuan iritsi inora.

Txo

Jauna, mesedez...

Elcano

Eta uztak bakean, Cipangora iristen ari
gaituk eta! Hor zagok, Mare
Tranquillitatis horren erdian. Neu
izango nauk lehena iristen. Neu lehena.

Baina Elcano izarrei begira jartzen da, joanda.

Txo

Jauna, begira beza itxaso hau eztala
"Tranquilidade" deitzen, ez bada
"pazifikoa". Eta... Jauna...??

Elcanok ez dio kasurik egiten. Txok, ezkenean, bere
faltrikan zeukan gutun bat ateratzen du.

Txo

Irakur beza hau.

Elcano

Zer duk?

Txo

Berorrek Carlos Enperadoreari idatzi
eutson gutunaren kopia bat. Berorren
idazkariak kopiau eban, eta oin nirea
da. (Gutuna defendituz) Irakur beza,
arren, eta gero emon bueltan. Inoiz ogi
zurie, zisne errea, faisana, esturioia,
datilak jan eta Hypocraseko ardoa
edaten badot, gutun honegatik izango
da, ez berorreatatik.

Elcanok gutuna hartzen du, kuriositatez. Eta irakurtzen du.

Elcano³

Muy alta e ilustrísima Majestad.

Sabrá tu alta Majestad cómo hemos
llegado diez y ocho hombres sanos y

³ Gutun hau paperetik irakurriko du aktoreak, buruz ikasi beharrik gabe.

salvos, con una de las cinco naves que tu alteza envió a descubrir las especias con el capitán Fernando de Magallanes, que descanse en la gloria, y porque tu alteza tenga noticia de las principales cosas que hemos encontrado, con brevedad escribo ésta y digo: Primeramente, llegamos a los 54 grados al sur de la línea equinoccial, donde hallamos un estrecho que pasaba por la tierra firme de tu alteza al mar de la India, el cual estrecho es de cien leguas, por el cual desembocamos

Txo

Amerikako kostaldea amaitezina zan, tropikoaren berotik hegoaldeko izotzetaraino. Kostaldeari pega einda nabigatu gendun, beste itxasora pasatzeko zeharbiden bila. Itxasadar guzietan sartzen ginan, eta bertoko ura dastau. Gatzik gabia bazan, ibaia zan seinale, eta ez itxasoko pasabidia. Urte oso bat horrela. Insurrekziñoak egon zirean, motinak... Baie aurrera egin genduen, gero eta etsiago, gero eta hotz da goseago. Lantzean behin hango biztanleak ikusten genduzan, kostaldean. Giganteak direz patagonak. Beldurgarriak. Urtebeteren bueltan, itxasoko sarrera handi bat ikusi genduan, lur mutur baten ostean, Hamaika Mila Birginetako lut muturra. Sartu ginan. Zeharbide estua zan. Izoztua. Mendi muinoetan, patagonek eginiko suteak ikusten zirian, eta horregatik, Suaren Lurrealdea izendatu genduan bazter zakar hura. Hiru hilabete eman genduan irlen labirintu hartan bidea topetan, aurrera ta atzera. Azkenian, itxaso berria ikusi genduan, handia, eta bare barea une hartan. Pazifikoa deitu geuntzon.

Elcano

En tiempo de tres meses y 20 días, con viento próspero no encontramos tierra alguna, sino sólo dos islas deshabitadas y pequeñas, y después llegamos a un archipiélago de muchas islas muy rico en oro. Faltónos por su muerte el dicho capitán Fernando de Magallanes, con muchos otros, y por no poder navegar por la falta de gente, habiendo quedado muy pocos, deshicimos una de las naves, y con las dos restantes navegamos de isla en isla, llegando con la ayuda de Dios a las islas de Maluco, y esto fue después de la muerte de Fernando de Magallanes en ocho meses.

Txo

Jaungoikoak bere ondoan eukiko dau Don Fernando, gurutze santua ta gure erligio bakar eta berdaderua zabaltzeagatik aurkitu ebalako heriotza, indigena basati eta idolatra batzuen eskutik.

Elcano

Allí cargamos las dos naves de clavo. Sabrá tu alta majestad cómo navegando hacia las dichas islas de Maluco, descubrimos el alcanfor, canela y perlas. Deseando partir de las dichas islas de Maluco para volver a España, se descubrió una grandísima vía de agua en una de las dos naves, de tal modo que no se podía remediar sin descargarla. Y como se pasaba la época en que las naves navegan para Java y Malaca, resolvimos o morir o con toda honra servir a tu alta majestad para hacerle sabedor del dicho descubrimiento y partir con una sola nave, estando en tal estado, por causa de la broma, que sólo Dios lo sabe.

Txo

Bromarekin broma gutxi! Uretan dagoan
egurari pegatzen diren lapazorriak
direz. Egurra jaten dabe, bigundu,
desegin. Konturatu orduko, ontzikroskoa
zulatu ta ondora doia ontzia, eta
barruak doiazen kristauak be.

Elcano

En cuyo camino descubrimos muchas islas
riquísimas, entre las cuales
descubrimos a Bandam, donde se dan el
gengibre y la nuez moscada, y Java,
donde se cría la pimienta, y Timor,
donde crece el sándalo, y en todas las
sobredichas islas hay infinito
gengibre. La muestra de todas estas
producciones, recogidas en las mismas
islas en que se dan, traigo para
mostrarlas a tu majestad; y también la
paz y amistad de todos los reyes y
señores de las dichas islas, firmadas
por sus propias manos, pues desean
servirle y obedecerle como a su rey y
señor natural.

Txo

Maluko-ko irlen artean badao bat,
Tidore izenekoa. Eta hango printzeak,
euskeraz ikasi eban. Portugaleko
dokumentu batean halan esaten dau.

Anderea

*"E porque o príncipe da cellea ilha podem falar português, castillan e
também Biscahino."*

Elcano

Todas estas islas están en el límite de
la demarcación y conquista, como por
nuestra carta y punto se dará relación
cierta a tu alta y potente majestad.
Habiendo partido de la última de
aquellas islas, sin comer más que arroz
en cinco meses, y bebiendo sólo agua,
no tocamos en tierra alguna, por temor

al Rey de Portugal, que tiene ordenado en todos sus dominios tomar esta armada, a fin de que tu majestad no tenga noticia de ella, y así, se nos murieron de hambre veinte y dos hombres.

Txo

A ze gosia! Sevillatik atera ginen bodega ondo beterik. 500 upel bizkotxo; 300 upel ardo; 30 upel olio; lau tona arrain eta beste hainbeste urdaia; bai eta babak eta garbantzuak ere; kipulak eta berakatzak. Bodega hura beterik ikusi nebanean, bidaia amaibako banketea izango zala pentsatu neban, inozoa nik! Ez nekian... inork ez zekian ixaso barri hura, Balboa edo Pazifikoa, zerua bezin zabala zanik. Konturatu orduko, ahora zer eraman barik geratu ginan.

Elcano

Por la falta de vituallas, arribamos a la isla de Cabo Verde, donde el Gobernador de ella me apresó el batel con trece hombres, y quería llevarme junto con todos mis hombres en una nave que volvía de Calicut a Portugal cargada de especiería, diciendo que sólo el Rey de Portugal podía descubrir la Especiería; y a ese intento armó cuatro naves para apresarme. Pero resolvimos, de común acuerdo, morir antes que caer en manos de los portugueses, y así, con grandísimo trabajo de la bomba, que de día y de noche no hacíamos otra cosa que echar fuera el agua, estando tan extenuados como hombre alguno lo ha estado, con la ayuda de Dios y de Nuestra Señora, después de pasados tres años, hemos arribado. Por tanto, suplico a vuestra alta Majestad que provea con el Rey de

Portugal la libertad de aquellos trece
hombres, que tanto tiempo le han
servido. Más sabrá tu alta majestad que
aquello que más debemos estimar y tener
en cuenta es que hemos descubierto y
dado la vuelta a toda la redondez del
mundo, yendo por el occidente y
regresando por el oriente. Suplico a
V. M., por los muchos trabajos,
sudores, hambre y sed, frío y calor que
esta gente ha padecido en servicio
tuyo les haga merced de 150 quintales y
de la cuarta y veintena de lo que
consigo traen. Y con esto ceso, besando
los pies y manos de tu alta Majestad.
Escrita a bordo de la nave Victoria, en
Sanlúcar, a seis días de septiembre de
1522.

El capitán Juan Sebastián del Cano.

Txok eskutitza eskutik kendu Elcanori eta berriro gordetzen
du.

patxo telleria

Txo

Lau berbatan kontau zuan berorrek
bidaia. Getariko semea, "corto en
palabras mas en obras largo". Ohore
handia izan da beroren serbitzura
egotia. Agur eta ohore, berori, jau..
(...) Jauna???

Elcanok ez dio arretarik jarri. Itxasoari begira dago.

Elcano

Maris tranquillitis! Tranquilidade
itxasoan gaudek, Txo!

Txo

(Ikusleei) Tristia da gure herriak emon
dauen gizonik handiena hola ikustia.
Dana dala, entzun dozue: 1522ko Irailak
6ean, munduari buelta osoa emanda gero,
mendebaldetik ekialderantz, Nao
Victoria San Lucar de Barramedara

iritsi zan, hamazortzi kristauekaz.
Hamazortzi marinel, hamazortzi itzal
zurbil, azal eta hezur. Eta haien
artean lau euskaldun, Juan Sebastián de
Elcano, Getarikua, kapitaina; Juan de
Acurio, Bertmiotarra, pilotua; Juan de
Arratia Bilbokoa, grumetea, eta ni Juan
de Zubieta, Barakaldokoa, Pajea.
Ontzitik atara eta prozesiñuan joan
ginan Santa Maria de la Victoria
eleizara, Jaungoikoari eskerrak
emoteko.

7. BALADA: "LELOTXO MONTAÑAKO" (Zati bat)

Txo

Handik gutxira Enperadore Carlos Iak
Micer Elcanoren gutunari respondidu
eutzon.

Anderea

*"Capitan Juan Sebastian del Cano: vi vuestra letra que me escribistes de
Sanlúcar... He holgado mucho por vos haber traído nuestro Señor en
salvamento, y le doy por ello infinitas gracias; y porque yo me quiero
informar de vos muy particularmente del viaje que habeis hecho y de lo en
él ha sucedido, vos mando que luego que esta veais, os partais y vengais
donde yo estuviere..."*

Txo

Eta berori erregearengana joan zan.
Erregek eskudoa oparitu, eskudoan lur
planeta egoan, inskripziño bategaz,
istoriak betirako gordeko duena. Gogoan
du berorrek?

Elcano

Bai.

Anderea

"That's one small step for man, one
giant leap for mankind."

Txo

"Primus circumcidiste me". Zuk emon
eustazun lehenengo bueltia.

Elcano

Hori gezurra dek.

Txo

Baina Jauna...

Elcano

Gogoan dek Enrique de Malaca?
Magallanesen esklabua. Filipinetan
harrapatu eta berarekin ekarri zuan
handik, Espainiara. Bidaian parte
hartu zuan, Magallanesen serbitzura.
Hau hil eta gero, Filipinetara iritsi
eta Enrique bere etxean geratu zuan.
Ulertzen dek? Txo, ulertzen dek?
Enrique de Malaca Filipinetatik irten
zuan, eta Filipinetara itzuli,
mendabaldetik ekialderako bidaian. Ez
ninduan ni lehena izan, ezta hi ere,
Juan de Zubieta. Bera izan zuan lehena,
Enrique de Malaca, Filipinetako esklabu
bat.

Txo

Ene jainoa! Agur eguneroko ogi zurie,
egur zisne errea, faisana, esturioia
eta datilak, agur Hypocraseko ardoa!

Elcano geroz eta abailduago, gaixoago.

Elcano

Agur eta ohore Enrique de Malacari.
Bakoitzari beria. Ni beste
balentriagatik gogoratuko naitek.
Cipango izeneko planeta hartaraino
nabigatzen lehena izateagatik. Haren
orbitara hurbiltzen ari gaituk.
Lehorreratzeko gertu egon behar dugu.

Anderea

Lights on ... Down 2 1/2. Forward.
Forward. Good. 40 feet, down 2 1/2.
Kicking up some dust. 30 feet, 2 1/2
down.

Elcano

Banoa!

Elcano zerura begira jarri, baina indarge, lurrera jausteko zorian da. Txok eusten dio.

Txo

(Ikkusleei) Negarguria emoten dausta holan ikustia, bera izan da niretzat sekula ezautu ez neban aita.

Elcano gero eta makalago.

Txo

Berak gidatu eban Moluketatik Sevillara ontzi zahar ondatu bat, tripulaziño nekatu eta gaixo batekin, bidaia osoan lurrik ikutu ezinik, portugesen eskuetan erortzeko beldurrez. Ez dago munduan hori lortuko eban kapitainik. Getariko, Inperioko, Munduko, Galaxia osoko nabigatzailerik onena, zientzia gizona, astronomo eta kartografoa.

Anderea

Faint shadow. 4 forward. 4 forward.
Drifting to the right a little. Okay.
Down a half.

Elcano

Here mission control. 30 seconds of fuel remaining.

Musika entzunten hasten da.

Txo

Jauna, begira beza ez gaudela Mare Tranquilitatis hartan, ez bada Pazifikoaren erdian, eta ezin dauela inora joan, gaixorik dao ta...

Elcano

Hiltzen ari nauk, bazakiat, Txo.
Horregatik, ez zagok denbora galtzerik.

Ezagutzen duk marinelen legea, bai? Zer egin behar dek nirekin?

Txo

Baina jauna...

Elcano

Zer egin behar dek?

Txo

Itxasora bota, jauna. Baie oraindik ez dago hilda berori!

Elcano

*Garai txarrak dituk heriotza eta bizitzaren artean bereizteko. (...)
Tssst!!!*

Entzuten geratzen da.

Anderea

Altitude-velocity light. 3 1/2 down, 220 feet, 13 forward ... forward. Coming down nicely. 200 feet, 4 1/2 down

Elcano

Abiatzeko ordua. Cipango zai daukat. Txo, ireki ezak eskotilla, kanpora noa...

Txo

Baina jauna...

Elcano

Etxera bueltatzian, joan hadi Getariko neure etxera, galde ezak Katalinagatik. Neure ama. Esan mirestu dudala, errespetatu dudala eta maite izan dudala. Esan... Tssst!

Anderea

Five percent. Okay. 75 feet. There's looking good. Down a half, 6 forward.

Elcanok arrainontzia buruan ipintzen du. Astronautaren irudia dakar gogora.

Elcano

Ok. Near by Tranquility. The Eagle's gonna land. I'm gonna get out...

Txo

Jauna!

Elcano

Orain espazioan nabigatzera noak, eternidade osoan, ingrabitategian.

Elcano abian da.

Musika hasten da.

Txo

Jauna, itxoin beza berori! Neu be zugaz noia. Lamia ikusi gura dot. Horren musika ederra egiten dauen emakumiagaz egon gura dot! Entzuna dot nik, eta sinistuten dot, lamien ondora joaten dana, egunero ogi zurie jaten dauela, eta zisne errea, eta faisana, eta esturioia, eta datilak... Egunero edaten dauela Hypocraseko ardoa.

8. eta azken BALADA: "ESKRIBAUAREN ALABA" (Osorik)

Elcano eta Txo eskenatik desagertzen dira.

Anderea

Juan Sebastian Elcano 1526eko abuztuak 4ean hil zen, eskorbutoagatik ala intoxikazio bategatik. Bere gorpua ozeanora bota zuten, itxasoko legeak agindu bezela. Juan de Zubietaren berririk ez da inon ageri.

Munduari buelta emateko bigarren espedizio hura zoritxarrekoa izan zen. A Coruñatik irten ziren zazpi ontzietatik bakar bat iritsi zen Moluketara. Hogeitairu marinel bueltatu ziren etxera bizirik, hamaika urte geroago.

patxo telleria